

Завітання

Леся Українка

В темну безсонную ніч, в передсвітнюю чорну годину,
Втомленим очам моїм вельми дивна поява з'явилась:
Темно-червонеє світло, неначе той одблиск пожежі,
Лихо віщуючий, темряву ночі розсунув.
В світлі з'явилася генія темная постать.
Довга та чорная шата, мов хмара, його покривала
І хвилювала в повітрі, як море в негоду,
Сталі холодної полиском крила широкі яснілі;
Кучері чорні та довгі спадали на плечі.
В темних та гострих очах його погляд непевний світився, –
Сумно дивився в простор, і палкії лилися з них сльози.
Горе тому, в чие серце ті сльози огнистії кануть:
Лихо та горе, всесвітню нікчемність побачить він разом,
В серці в його запалає той племінь страшенний, жерущий,
Що у тім погляді жевріє, – і безнадійність,
Тяжка, понура, обгорне його, наче хмара осіння.
Скована жахом, я погляд спустила додолу.
Він же промчав, наче вітер, і зник у просторі.

Темрява знов залягла, ще чорніша, ще глибша.
Вечір був місячний, ясний, і зорі лагідно сяяли;
Тихо було у повітрі, вітрець тільки часом
Легким крильцем повівав – і далеко, далеко
Із-за гори десь доносився гук від вечірнього дзвона.
Довгая біла стяга простелилась від срібного саява
В хаті моїй, – надто ясно вже світач рогатий
Ночі тієї світив. Якась тінь у тім саяві з'явилась,
Легка, блакитна, прозора і невиразна, як мрія.
Геній то був, але геній не той, що з'являвся
Темної ночі тоді, коли жахом скував мою душу.
Тихо стояв він, і ледве що маяла шата прозора;
Кучері яснії, легкі вилися над чолом лагідним,
Білії крила сріблясті леліли у місячнім саяві,
Яснії очі були, і погляд їх був, наче промінь;
Любо всміхався, від усміху того у серці
Радісна, тиха надія, мов квітка лілеї, розквітла.
Людська недоля будила не розпач в мені, а бажання

Кращої долі, яснішої, – той ідеал мені сяяв
В погляді яснім, і серце за ним поривалося линути.
Він подивився на мене журливо – і серцем я вчула,
Що у небесні простори несила моя ще полинуть...
Зник він, як мрія, як срібний туман проти сонця.
Зоря на небі рожева уже починала займатись,
Із-за гори десь доносився гук від далекого дзвона...